

SZPITALĘ DZIECIĘCE METODOLOGIA OKOŁOPROJEKTOWYCH BADAŃ ARCHITEKTONICZNYCH NA PRZYKŁADZIE OPRACOWAŃ STUDENCKICH

Streszczenie

Monografia przedstawia problematykę metodologii badań przedprojektowych na przykładzie wybranych prac studenckich. Podejmowanie ważnych decyzji projektowych, zwłaszcza w takich placówkach jak szpitale, musi znaleźć wsparcie w badaniach przedprojektowych zarówno w fazie programowania inwestycji, jak i projektowania. Wiedza na ten temat rozwija się od co najmniej ostatnich 40-50 lat i została ujęta w wielu ważnych publikacjach, wymienionych we wstępie do niniejszej monografii; a są to: *POE – Post-Occupancy Evaluation* (W. Preiser, H. Rabinowitz i E. White, 1988), *Evidence – Based Design for Multiple Building Types* (D. K. Hamilton, D. H. Watkins, 2009), *Building a Model of Holistic Healing Environments for Children’s Hospitals. With Implications for the Design and Management of Children’s Hospitals* (Fiona de Vos 2006), *Sustainable Healthcare Architecture* (R. Guenther, G. Vittori, 2013).

Na podstawie literatury został przygotowany program dydaktyczny projektowania obiektów szpitalnych dla dzieci i zrealizowano ze studentami, w ramach przedmiotów Strategia Projektowania oraz Projektowanie Obiektów Użyteczności Publicznej, wiele badań przedprojektowych, prowadzących do podejmowania racjonalnych decyzji projektowych.

W monografii zaprezentowano zarówno wybrane prace studenckie (rozdział 4), jak i wybrane analizy przedprojektowe (rozdział 3) poświęcone analizom szpitali dziecięcych onkologicznych i rehabilitacyjnych.

Rozdziały 3 i 4 poprzedzono analizą stanu badań, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki prawnej Wielkiej Brytanii i USA, skoncentrowanej na realizacji potrzeb psychicznych małych pacjentów – zagadnienia określanego jako *healing environment*. W tym kontekście zwraca uwagę kompletny brak uwzględnienia tej problematyki w krajowym ustawodawstwie (por. Jamrozik-Szatanek M.: *Przestrzeń społeczna i półprywatna w układzie funkcjonalno- przestrzennym szpitala dziecięcego*, praca doktorska, 2013).

W rozdziale 3.1, poświęconym szpitalom onkologicznym, studentki – autorki tego rozdziału (A. Bryzek, A. Dudek-Wilaszek, I. Janeczek, A. Mazurkiewicz) – przeprowadziły badania przedprojektowe dotyczące szpitali dziecięcych onkologicznych wg wzoru: badania *in situ* na podstawie wizyt w placówkach onkologicznych (schematy rysunkowe nr 4-8) oraz analizy zagranicznych szpitali tego samego typu. Przegląd obiektów zagranicznych

wykonano na podstawie materiałów internetowych i z literatury przedmiotu dla 10 obiektów. Efekty tych prac zaprezentowano na rys. 9 – Określenie podstawowych stref funkcjonalnych szpitala dziecięcego onkologicznego.

Na podstawie tych analiz autorki opracowały wymagania funkcjonalne dla takiegoż szpitala (rys. 86-90). Wnioski z tych badań, dotyczące lokalizacji, bryły, układu funkcjonalnego i przestrzeni ogólnodostępnej (w tym wewnątrz szpitala, informacji wizualnej, pokoju pacjenta, stref rekreacji, gastronomii i poczekalni) pozwoliły na opracowanie wytycznych projektowych oraz modelowego układu funkcjonalnego dziecięcego szpitala onkologicznego (tabela 6), co zostało zastosowane w autorskim projekcie takiego szpitala, opisanym w rozdziale 4.1.

Rozdział 3.2, poświęcony szpitalom rehabilitacyjnym został opracowany wg tego samego wzoru, co rozdział 3.1 przez grupę studentów (A. Borkowska, M. Nawrot, P. Niewiadomska, M. Sułkowska). Powiązania funkcjonalne w badanym ośrodku rehabilitacji dziecięcej ukazano na rys. 100-101 oraz 108-111 i uzupełniono licznymi fotografiami. W części poświęconej badaniom placówek zagranicznych ukazano 10 szpitali i na podstawie ich analiz ustalono zestaw niezbędnych pomieszczeń w takim szpitalu, co zostało ukazane na rys. 118. Wytyczne do projektowania zostały zawarte na rys. 191. Wnioski odnoszą się do zasad projektowania lokalizacji, bryły, układu funkcjonalnego, wewnątrz i przestrzeni ogólnodostępnej. Zestaw pomieszczeń takiej placówki ujęto w tabeli 9.

W rozdziale 4 – Projekty szpitali dziecięcych – przedstawiono autorskie prace projektowe:

- Dziecięcy szpital onkologiczny w Rudzie Śląskiej Goduli (A. Dudek-Wilaszek, A. Mazurkiewicz)
- Dziecięcy szpital onkologiczny w Radziszowie (A. Bryzek, I. Janeczek)
- Szpital rehabilitacji dziecięcej w Radziszowie (A. Borkowska, M. Sułkowska)
- Szpital rehabilitacji dziecięcej w Radziszowie (P. Niewiadomska, M. Nawrot).

Wkładki nr 7 i 8 ukazują całościowo omawiane projekty studenckie.

W podsumowaniu M. Jamrozik-Szatanek ukazuje (rys. 252) schemat czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na projektowanie szpitala oraz (rys. 252) schemat elementów składających się na sukces projektowy.

Praca zawiera 253 rysunki, 11 tabel, 77 pozycji bibliograficznych oraz 50 stron internetowych.

Monografia jest adresowana zarówno do studentów architektury, dydaktyków z wydziałów architektury, jak i do projektantów zajmujących się projektowaniem szpitalnictwa dla dzieci. Jest przykładem przeprowadzania studiów przedprojektowych i okołoprojektowych zwanych w literaturze *research by design* lub *study by design*.

CHILDREN'S HOSPITALS. THE METHODOLOGY OF ARCHITECTURAL RESEARCH EXAMPLES OF STUDENTS' PROJECTS

Abstract

The book presents problems of predesign research methodology exemplified by a body of selected students' projects. Taking important decisions concerning design, especially in such places as hospitals, must find support in predesign research both at the phase of investment planning and designing. The knowledge on this subject has been developing for the last 40-50 years and has been presented in many important publications mentioned in the introduction to this book. The most significant publications on the subject include: *POE – Post-Occupancy Evaluation* (W. Preiser, H. Rabinowitz and E. White, 1988), *Evidence-Based Design for Multiple Building Types* (D. K. Hamilton, D. H. Watkins, 2009), *Building a Model of Holistic Healing Environments for Children's Hospitals. With Implications for the Design and Management of Children's Hospitals* (Fiona de Vos 2006), *Sustainable Healthcare Architecture* (R. Guenther, G. Vittori, 2013).

On the basis of this literature, the editors of the present publication prepared the didactic programme for designing hospital buildings for children. The editors carried out a series of research studies within the framework of a project 'The Design Strategy and the Designing of the Public Utility Objects'. It is hoped that the research will help to take better and more rational design decisions.

The book presents a selection of students' projects (Chapter 4) as well as some predesign studies (Chapter 3) devoted to the analyses of children's oncological and rehabilitative hospitals.

Chapters 3 and 4 have been preceded with an analysis of the state of the art in research on the problems discussed, with particular reference to the legal issues in Great Britain and the USA. It is shown that while foreign regulations often focus on the of psychical needs of small patients (referred to as „the healing environment”), there is a virtual lack of regard for these problems in Polish legislation (see M. Jamrozik-Szatanek *The social and semiprivate space in the functional–spatial system of the children's hospital*, the doctoral thesis, 2013).

In section 3.1., devoted to oncological hospitals, the student authors of the chapter (A. Bryzek, A. Dudek-Wilaszek, I. Janeczek, A. Mazurkiewicz) report pre-design studies concerning the oncological children's hospitals. The study was conducted on the basis of investigations *in situ* in oncological hospitals (fig. 4-8) and analyses of foreign hospitals of the same type. Analyses of ten foreign objects were made on the basis of the Internet materials and the relevant literature. Effects of these analyses were presented in Fig. 9: *The definition of basic functional zones of the oncological children's hospital*.

On the basis of these analyses, the authors presented the functional requirements for an oncological hospital (Fig. 86-90). Conclusions from these research concerning of the location, the shape, the functional arrangement and the open-access space (including the interior design, the visual information, the patient's room, the recreation zone, the gastronomy and the

waiting room) allowed to develop some project guidelines and an exemplary functional arrangement of a child oncological hospital (Table 6), which was later applied in the author's project of such a hospital (described in section 4.1).

Section 3.2., devoted to rehabilitative hospitals and prepared by a group of students (A. Borkowska, M. Nawrot, P. Niewiadomska, M. Sułkowska), follows the same pattern as section 3.1. The functional connections in the investigated Child Rehabilitation Centre were shown in Fig. 100-101 and 108-111 and supplemented with numerous photographs. The part devoted to the analysis of foreign objects presents ten hospitals. On the basis of these analyses, a list of necessary rooms of such a hospital was compiled (Fig. 118). Guidelines for designing have been included in Fig. 191. Conclusions refer to the rules for the design of the location, the shape, the functional arrangement, interior design and the open-access space. The set of rooms of such a hospital are presented in Table 9.

Chapter 4, *Projects of Children's hospitals* present author's design work:

- Child Oncological Hospital in Ruda Śląska-Godula (A. Dudek-Wilaszek, A. Mazurkiewicz),
- Child Oncological Hospital in Radziszów (A. Bryzek, I. Janeczek),
- The Hospital of the Child Rehabilitation in Radziszów (A. Borkowska, M. Sułkowska),
- The Hospital of the Child Rehabilitation in Radziszów (P. Niewiadomska, M. Nawrot).

Inserts No. 7 and 8 show generally discussed student's projects.

In the summary, M. Jamrozik-Szatanek shows a diagram presenting the external and internal factors influencing the design of a hospital (Fig. 252) and a diagram listing the elements determining the project success.

The book contains 253 drawings, 11 tables, 77 bibliographic positions and 50 websites.

The book is addressed to students of architecture, academic teachers from architecture faculties and to designers working on hospitals for children. The book is an example of a pre-design-study, known also as „research by design” or „study in design”.